

Sygn. akt VI GC 157/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 marca 2016r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Harmata

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Kościak

po rozpoznaniu w dniu 15 marca 2016r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: G. G. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Usługi (...) w B.

przeciwko: (...) Sp. z o.o. w L.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) Sp. z o.o. w L. na rzecz powoda G. G. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Usługi (...) w B. kwotę 110.211,92 zł (słownie: sto dziesięć tysięcy dwieście jednaście złotych dziewięćdziesiąt dwa grosze) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 27 kwietnia 2015r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 9.128,00 zł (słownie: dziewięć tysięcy sto dwadzieścia osiem złotych) tytułem kosztów procesu,

III. zarządza zwrot na rzecz powoda kwoty 250,00 zł (słownie: dwieście pięćdziesiąt złotych) z tytułu niewykorzystanej zaliczki.

Sygn. akt VI GC 157/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 29 marca 2016 roku

Pozwem wniesionym w dniu 27 kwietnia 2015r. (k- 36) powód G. G. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Usługi (...) wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w L. kwoty 110 211,92 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu.

W uzasadnieniu powód podał, że w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej wykonywał na rzecz pozwanego usługi załadunku/rozładunku towarów oraz usługę transportową, co zostało udokumentowane fakturami wystawionymi w dniu 31 stycznia 2014r. VAT nr (...) na kwotę 96 574,19 zł za którą otrzymał jedynie częściową zapłatę w kwocie 10 000 zł oraz fakturę VAT nr (...) na kwotę 11 431,28 zł która nie została zapłacona w całości. Powód wskazał, że na dochodzoną pozwem kwotę składają się następujące należności:

- kwota 86 574,19 zł z tytułu zapłaty ceny za usługę objętą fakturą VAT nr (...) z dnia 31 stycznia 2014 r.;

- kwota 10 887 zł tytułem skapitalizowanych ustawowych odsetek od kwoty 86 574,19 zł za okres od dnia 3 marca 2014 r. do 28 marca 2015 r.;

- kwota 11 431,28 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty, tytułem ceny za usługi objęte fakturą VAT nr (...) z dnia 31 stycznia 2014 r.;

- kwota 1319,45 zł tytułem skapitalizowanych ustawowych odsetek od kwoty 11 431,28 zł za okres od dnia 2 kwietnia 2014 r. do dnia 28 marca 2015 r.

Pomimo wezwań pozwany do dnia wniesienia pozwu nie uregulował powyższych należności.

W odpowiedzi na pozew (k. 90-92) pozwany (...) Sp. z o.o. w L. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany zgłosił zarzut potrącenia, powołując się na oświadczenie zawarte w piśmie z dnia 24 grudnia 2014 r. w którym potrącił z wierzytelnością powoda obejmującą m.in. należności z faktur VAT nr (...) i dochodzoną niniejszym pozewem swoją wierzytelność w łącznej kwocie 133 560,78 zł z tytułu nienależytego wykonania umowy przez powoda. Wskutek dokonanego potrącenia wierzytelność powoda wynikająca z faktur VAT uległa umorzeniu w całości. Pozwany wskazał, że na podstawie łączącej go z powodem umowy powód był zobowiązany do wykonywania usług rozładunku towarów bezpośrednio po podstawieniu na bocznice kolejową wagonów z towarem przeznaczonym do magazynów pozwanej. Był uprzedzony o planowanych terminach nadejścia transportu, jednak wbrew ustaleniom umownym zaniedbywał swoje obowiązki, nie wykonując usług rozładunkowych w terminie. Wskutek działań powoda w postaci opóźnienia wykonania usług i wykonywania ich niezgodnie z umową pozwany został obciążony przez spółkę zarządzającą transportem kolejowym (...) Sp. z o.o. dodatkowymi opłatami, których by nie poniósł, gdyby powód wykonał umowę zgodnie z jej warunkami. Pomiędzy zachowaniem powoda, a szkodą pozwanej istnieje związek przyczynowy – prawidłowe wykonanie umowy przez powoda nie doprowadziłoby do naliczenia przez (...) sp. z o.o. dodatkowych opłat, a w rezultacie w majątku pozwanego nie powstałaby szkoda.

W ustosunkowaniu się do powyższego w piśmie z dnia 19 sierpnia 2015 r. (k. 107-110) powód zaprzeczył, aby doszło do nienależytego wykonania przez niego umowy w wyniku czego naraziłby pozwaną na szkodę. Wskazał, że pozwana nigdy nie zgłaszała mu jakichkolwiek zastrzeżeń co do świadczonych usług w trakcie wieloletniej współpracy. Nie był on jedynym usługodawcą świadczącym na rzecz pozwanej usługi rozładunku towarów z podstawionych na jej rzecz wagonów. Rozładunek danej partii towarów odbywał się na każdorazowe zlecenie pozwanej, a powód zajmował się rozładunkiem tzw. węglarek. Potencjał osobowy i sprzętowy jaki posiadała jego firma pozwalał na przyjęcie zleceń od pozwanej i ich wykonanie, jednakże to kiedy wagony można było wprowadzić do rozładunku nie zależało od niego lecz od wielu czynników. Pozwana przyjmowała w krótkim odcinku czasowym zbyt dużą liczbę wagonów do rozładunku z różnymi towarami, nie mając możliwości rozładunkowych w konsekwencji dochodziło do sytuacji, że wagony oczekiwały aż tzw. front rozładunkowy się zwolni i wagony będą mogły być podstawione do rozładunku. To pozwana decydowała kiedy i jakie wagony oraz z jakimi towarami będą ładowane lub rozładowywane, przy czym przy obsłudze preferowała tzw. wagony kryte, których powód nie obsługiwał. W tym samym czasie rozładowywane lub załadowywane były na tym samym torze inne wagony z innymi towarami, co z uwagi na położenie magazynów wzdłuż toru wymuszało oczekiwanie wagonów węglarek do czasu opróżnienia lub załadunku innych wagonów. Okoliczności powyższe nie były zależne od powoda, zaś zajęcie toru uniemożliwiało podstawienie do rozładunku kolejnych wagonów węglarek. Ponadto przepływ wagonów był częściowo związany z działalnością innych firm, które miały bazy rozładunkowe wzdłuż w/w toru gdzie mieściła się również baza pozwanej.

W dalszym toku postępowania strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony łączyła ustna umowa na mocy której powód G. G. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Usługi (...) wykonywał na rzecz pozwanej (...) Sp. z o.o. z siedzibą w L. usługi polegające na załadunku/rozładunku towarów oraz usługi transportowe.

W dniu 31 maja 2007r. pomiędzy pozwanym, a przewoźnikiem (...) sp. z o.o. w Z. zawarta została Umowa (...) nr (...) zmieniana w swej treści kolejnymi aneksami. Przedmiotem tej umowy było świadczenie przez przewoźnika (...) sp. z o.o. na rzecz pozwanego (...) Sp. z o.o. usług kolejowych przewozów towarowych, określonych w §4 tej umowy, realizowanych w komunikacji krajowej i międzynarodowej na linii szerokotorowej (...) na zasadach ustalonych w umowie. Na mocy tej umowy przewoźnik (...) sp. z o.o. realizował, na zlecenie pozwanego (...) Sp. z o.o. przewóz koleją towarów oraz dostarczał towary do stacji przeznaczenia przesyłek w terminach zgodnych z przepisami Prawa Przewozowego (§ 2,4,5 umowy z dnia 31.05.2007 k. 153-177).

W dniu 18 listopada 2013r. pomiędzy pozwanym, a przewoźnikiem (...) sp. z o.o. została zawarta Umowa punktu ładunkowego nr (...) która ustalała zasady eksploatacji tzw. punktu ładunkowego. Na podstawie tej umowy przewoźnik był zobowiązany do podstawiania i zabierania ładownych oraz próżnych wagonów „na” i „z” punktu zdawczo – odbiorczego punktu ładunkowego, natomiast pozwany T. jako posiadacz punktu ładunkowego był zobowiązany do przyjmowania wszystkich rodzajów wagonów przybyłych dla niego w stanie ładownym oraz zamówionych przez niego pod załadunek wagonów próżnych. (§1 umowy). Zgodnie z umową tor punktu ładunkowego nosił numer 11 „S (...)” i miał długość 310 mb. Pojemność toru punktu ładunkowego wynosiła 23 wagony czteroosiowe. Powyższą część toru nr 11 „S (...)” o długości 310 mb i teren dzierżawił pozwany na podstawie oddzielnej umowy dzierżawy. (§2 umowy) Umowa zakładała, że posiadacz punktu ładunkowego (pozwany) użytkuje go dla własnych potrzeb nadając i odbierając przesyłki przewożone transportem kolejowym. Punkt ładunkowy obsługuje (...) sp. z o.o. lokomotywą manewrową lub pociągową w godzinach określonych w „planie podstawiania wagonów na punkt ładunkowy i zabierania wagonów z punktu ładunkowego” Umowa stanowiła, że przewoźnik (...) sp. z o.o. podstawia wagony na punkt zdawczo – odbiorczy i odbiera wagony z tego punktu. Następnie, zgodnie z umową przewoźnik przekazuje wagony posiadaczowi punktu ładunkowego na podstawie wykazów zdawczych na wagony zdane R 25/26. Z kolei posiadacz punktu ładunkowego przekazywał wagony przewoźnikowi na podstawie zawiadomień o wagonach gotowych do zabrania R27/28 (§4 pkt 1,2 5,6 umowy z dnia 18.11.2013 r.)

Zgodnie z § 4 ust 16 umowy jeżeli posiadacz punktu ładunkowego, z przyczyn leżących po jego stronie, nie przyjmie następnych wagonów na tor zdawczo – odbiorczy podstawionych w planowej obsłudze, a (...) sp. z o.o. z powodu braku miejsca nie ma możliwości podstawienia ich na tory zdawczo – odbiorcze, to postój tych wagonów zatrzymanych na torach stacji obsługującej, bądź innych stacjach pośrednich, zalicza się jako pobyt wagonów w dyspozycji posiadacza punktu ładunkowego lub jako zajęcie torów stacyjnych przez wagony prywatne lub wdzierżawione.

Według ustalonego planu podstawiania (obowiązującego od 27.08.2012 r.) wagonów na punkt ładunkowy i zabierania wagonów z punktu ładunkowego eksploatowanego przez pozwanego podstawianie wagonów na punkt miało odbywać się 6 razy na dobę.

dowód:wydruk z CEIDG powoda k. 6, umowa z dnia 31 maja 2007 r. między pozwaną a (...) sp. z o.o. nr (...) wraz z aneksami k. 153-176, umowa punktu ładunkowego nr (...) z dnia 18.11.2013 pomiędzy pozwaną a (...) sp.z o.o. w Z. wraz z aneksem oraz planem obsługi punktu ładunkowego k. 178-183, Taryfa towarowa (...) sp. z o.o. w 2013 i 2014 r. k. 191-235.

W ramach umowy zawartej pomiędzy powodem, a pozwanym powód, każdorazowo po otrzymaniu ustnego zlecenia od pracownika pozwanej wykonywał rozładunek wagonów tzw. węglarek (tj. wagonów odkrytych w których przewożony jest materiał sypki: pelet i sól) na stacji przeładunkowej w W.. Rozładunek odbywał się do wskazanego przez pozwanego miejsca rozładunkowego, którym były samochody lub plac rozładunkowy. Wynagrodzenie powoda za wykonywane usługi rozładunku wagonów było liczone przy przyjęciu stawki tonażowej (płatność za tonę rozładunku) lub wagonowej. Za organizację procesu rozładunku, w tym za przygotowanie wagonów do rozładunku odpowiadał

pozwany. Rozładunek wagonu można przeprowadzić dopiero jak wagon stoi na torze rozładunkowym, przy czym proces przygotowania wagonu do rozładunku i przekierowania na tzw. tor rozładunkowy wygląda następująco:

Po wjeździe na stację wagony były kierowane bądź na tory rozładunkowe, bądź jeżeli tory rozładunkowe były zajęte – na tory tzw. ogólne, skąd, dopiero były kierowane na poszczególne tory rozładunkowe. Okres oczekiwania na podstawienie wagonu na tor rozładunkowy był uzależniony od (...) sp. z o.o. które własną lokomotywą zapewniała przeciąganie wagonów z toru ogólnego na poszczególne tory rozładunkowe oraz miejsca na torze rozładunkowym. Okres ten był zróżnicowany. Planowo spółka (...) powinna wykonywać minimum 6 manewrów na dobę, w praktyce odbywały się one raz, dwa razy na dobę. Następnie pozwany informował powoda o podstawieniu wagonu na tor rozładunkowy, wskazywał tor rozładunkowy i miejsce na które wyładunek ma nastąpić (samochód, plac wyładunkowy), zgłaszając tym samym gotowość wagonu do rozładunku. Powód przystępował do rozładunku towaru. Informacje o rozładunku były przekazywane powodowi albo w przeddzień rozładunku bądź w dniu rozładunku.

Pomiędzy stronami nie zostało skonkretyzowane w jakim czasie powód jest obowiązany przystąpić do rozładunku po zawiadomieniu go o powyższym i w jakim czasie ma nastąpić rozładunek wagonu przez powoda, po podstawieniu wagonu na tor rozładunkowy.

Rozładunek towarów odbywał się na trzech torach rozładunkowych nr 11S 4, 100 przy czym jeden z nich na odcinku środkowym pozostawał do wyłącznej dyspozycji pozwanego, ale z prawej i lewej strony tego odcinka, pozostałe części tego toru dzierżawiły dwie inne firmy, co do dwu pozostałych torów to tory te wykorzystywane były na zasadzie każdorazowej dodatkowej dzierżawy i odpłatności przez pozwanego od (...), podlegającej dodatkowemu uzgodnieniu.

W ramach zawartej umowy powód wykonywał rozładunek wagonów odkrytych tzw. węglarek w których przewożony był materiał sypki: pelet i sól. Były to wagony tzw. wagony handlowe, za które (...) pobierało opłatę zarówno za postój na torach stacji (ogólnych), jak i torach rozładunkowych. Pozostałe wagony tzw. kryte pozwany rozładowywał we własnym zakresie i rozładowywał je na torze 11S (tym pozostającym w środkowym odcinku do jego wyłącznej dyspozycji). Rozładunek węglarki trwał ok. 15-20 min, następnie odbywało się sprzątnięcie wagonu, które także wykonywali pracownicy powoda. W toku współpracy stron, w szczególności w okresie jesieni i zimy 2013r/ 2014r. nastąpił czas kulminacji ilości wjeżdżających na stację wagonów. Z uwagi na zwiększoną liczbę wagonów dowożoną na stację zdarzały się sytuacje w których wagony czekały na torach głównych na podstawienie do rozładunku kilka dni, tydzień i dłużej, ze względu na brak tzw. frontu rozładunkowego. Było to spowodowane zbyt dużą ilością wagonów, w stosunku do miejsc na torach rozładunkowych, w tym torze 11 S i pozostałych, również zważywszy na inne firmy na tej stacji, również zajmujące się działalnością analogiczną jak pozwany. Ponadto na torze 11 S rozładunku dokonywał także sam pozwany, który rozładowywał własnymi siłami wagony kryte co również powodowało, że inne wagony, w tym węglarki (rozładowywane przez powoda), musiały oczekiwać na wjazd na tor. Powód nie miał żadnego wpływu na liczbę wagonów oraz rodzaj dowożonych z granicy na stację w W.. To pracownicy pozwanego odpowiedzialni byli za organizację procesu kierowania do rozładunku wagonów i monitoringu niniejszego choć i oni nie mieli wpływu na liczbę wagonów wjeżdżających na stację z granicy, kolej obowiązana była dostarczyć wszystkie wagony, które wjeżdżały na granicę i kierowane były do danej stacji. To pracownicy powoda decydowali również które wagony zostaną przez (...) podstawione na tory rozładunkowe, przy czym zdarzało się, iż wskazanie odnośnie wagonów nie były przez (...) realizowane w sposób prawidłowy. Praktycznie więc powód nawet informowany telefonicznie, iż dany wagon wyjeżdża z granicy (czas regulaminowy dojazdu do stacji do 72 godzin), nie miał wpływu na czas jego podstawienia do rozładunku, a brak racjonalnych podstaw dla wymogu by oczekiwał przy tym torze gotowy do rozładunku przez cały ten czas. Powód stawiał się więc do rozładunku, po podstawieniu wagonu do rozładunku, niezwłocznie po informacji o tym telefonicznej pracownika pozwanego. Sporadycznie zdarzało się, iż stawiał się on po kilku godzinach, związane to było z koniecznością przewozu maszyny, dysponowaniem pracownikami. Były również sytuacje, iż powód był gotowy do rozładunku jednak nie było podstawionych samochodów, do których należała zawartość wagonu rozładować. O tym z którego wagonu, stojącego na którym torze rozładunkowym oraz gdzie (na samochody bądź plac) powód ma wagon rozładować decydowali pracownicy pozwanego. Dysponowanie rozładunkiem wagonów na torze 11S, możliwość ich podstawiania i czasokres zajmowania przez wagon tego toru uzależniona także była od wagonów położonych w dalszych częściach tego toru (po prawej i lewej stronie) te części torów były już bowiem

dzierżawione przez dwie inne firmy , a ewentualne manewry wagonami pozwanego , znajdującymi się w środku toru , siłą rzeczy uzależnione był od manewrów wagonami ościennymi. Ponadto czasokres zajmowania danego toru , co uniemożliwiało podstawianie kolejnych wagonów do rozładunku, zależnym był od procesu wywiezienia tych wagonów przez kolej z toru i w to miejsce podstawienia nowych. I wprawdzie zgodnie z umową winna była ona czynić to 6 razy na dobę, praktycznie bywało , iż manewry odbywały się raz , dwa razy na dobę.

Czynności związane z wjazdem wagonu na stację, podstawieniem go do rozładunku, rozładunkiem i tzw. wymeldowaniem były dokumentowane poprzez dokumenty R 25 - wykaz zdawczy wypełniane przez (...), a potwierdzone przez pracownika pozwanego i R 27 – zawiadomienie wypełniane przez pracownika powoda (najczęściej E. S.). Druk R-25 wskazywał datę kiedy wagon wjeżdżał na stację , jeżeli nie mógł wjechać od razu na tor rozładunkowy to wówczas odnotowywano to poniżej dopiskiem, iż nie ma frontu rozładunkowego i wagon zostawiany jest na stacji , przy czym w czasie jesieni i zimy 2013 – 2014 tj. okresu nasilonej ilości wagonów było to częste. Druk R 27 zawierał datę i godzinę podstawienia , wyładowania i zameldowania.

Kwota jaką został obciążony powód (refaktura) została wyliczona jako iloczyn godzin przestoju wagonu i stawki godzinowej naliczonej przez (...). Obciążenie opłatą nastąpiło za cały okres przestoju wagonów tj. od momentu wjazdu wagonu na stację do tzw. wymeldowania wagonu, niezależnie od tego czy wagon oczekiwał czy też nie na wolny tor rozładunkowy.

W okresie trwania współpracy stron pozwany nie zgłaszał zastrzeżeń powodowi co do terminowości wykonywania usług rozładunkowych.

dowód: zeznania świadków: M. O., S. S. (1), F. G., E. P., D. D., K. P., częściowo zeznania M. G. (1) k. 443-450, zeznania świadka E. S. k. 461-463, zeznania świadka F. S. k. 495-495v, częściowo zeznania świadka M. S. (1) oraz świadka P. K. (1) k. 583v-588, kopie wykazów zdawczych R-25, zeznania powoda G. G. k. 588v, 590-592, dokumenty R-25 oraz R - 27 o nr szczegółowo wymienionych w specyfikacjach (...) sp. z o.o., dokumenty R-25 oraz R - 27 wszystkich wagonów podstawionych dla pozwanej do rozładunku w miesiącu styczniu 2014, fotografie toru 110 i 4 oraz placów przeładunkowych zlokalizowanych przy torach (4 szt) k. 115-121

Z tytułu zrealizowanych na rzecz pozwanego usług w dniu 31 stycznia 2014 r. powód wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 96 574,19 zł z terminem płatności do dnia 2.03.2014 r oraz fakturę VAT nr (...) na kwotę 11 431,28 zł płatną do dnia 1 kwietnia 2014 r.

Pozwana zapłaciła na rzecz powoda kwotę 10 000 zł tytułem części należności wynikającej z faktury VAT nr (...). Pozostała część należności z tej faktury nie została przez pozwanego uregulowana. Faktura VAT nr (...) nie została zapłacona w całości.

Pismem z dnia 27 marca 2015 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 110 211,92 zł, na którą składały się następujące należności:

- kwota 86 574,19 zł z tytułu zapłaty ceny za usługę objętą fakturą VAT nr (...) z dnia 31 stycznia 2014 r.;
- kwota 10 887 zł tytułem skapitalizowanych ustawowych odsetek od kwoty 86 574,19 zł za okres od dnia 3 marca 2014 r. do 28 marca 2015 r.;
- kwota 11 431,28 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty, tytułem ceny za usługi objęte fakturą VAT nr (...) z dnia 31 stycznia 2014 r.;
- kwota 1319,45 zł tytułem skapitalizowanych ustawowych odsetek od kwoty 11 431,28 zł za okres od dnia 2 kwietnia 2014 r. do dnia 28 marca 2015 r.

Wezwanie pozostało bezskuteczne. Pozwana nie uregulowała w/w należności.

dowód: faktury VAT nr (...) z dnia 31.01.2014 r. k. 15-16, wezwanie do zapłaty z 27.03.2015 r. wraz z dowodem nadania listem poleconym k. 14, historia konta powoda – wydruk za okres od 1 stycznia 2012 r. do 11 lutego 2015 r. k. 17-20

W styczniu 2014 r. kontrahent pozwanego – spółka (...) Sp. z o.o. z/s w Z. obciążyła pozwanego tzw. „opłatami za pozostawanie wagonu w dyspozycji klienta” oraz „opłatami za podstawienie i zabranie wagonów z bocznicy” wystawiając z tego tytułu następujące faktury VAT:

- nr (...) z dnia 11.01.2014 r. na kwotę 93 362,11 zł, płatną do dnia 1 lutego 2014 r.
- nr (...) z dnia 13.01.2014 r. na kwotę 50 082,87 zł, płatną do dnia 3 lutego 2014 r.
- nr (...) z dnia 15.01.2014 r. na kwotę 23 501,39 zł, płatną do dnia 5 lutego 2014 r.
- nr (...) z dnia 17.01.2014 r. na kwotę 44 747,65 zł, płatną do dnia 7 lutego 2014 r.

Pozwany uiszczył powyższe należności na rzecz (...) Sp. z o.o.

dowód: faktura VAT nr (...) z dnia 11.01.2014 r. wraz z zestawieniem należności k. 52-61, fv VAT nr (...) z dnia 13.01.2014 r. wraz z zestawieniem należności k. 62-67, fv VAT nr (...) wraz z zestawieniem należności k. 68-72, fv VAT nr (...) wraz z zestawieniem należności k. 73-79, dowody zapłaty w/w faktur, potwierdzenia przelewów (...) S.A. i (...)k. 80-84

W dniu 24 grudnia 2014 r. (czyli blisko rok później) pozwana wystawiła powodowi fakturę VAT nr (...) obciążając go kwotą 133 560,78 zł tytułem jak wskazano : refaktura : opłata za pobyt wagonów w dyspozycji. Jednocześnie pismem z dnia 24 grudnia 2014 r. pozwana poinformowała powoda o poniesieniu dodatkowych kosztów stanowiących opłaty za przestoje wagonów w okresie od 10.2013 r. do 12.2014 r. które zmuszona była zapłacić na rzecz (...) sp. z o.o. oraz wezwała powoda do zapłaty z tego tytułu kwoty netto 108 586 zł tytułem pokrycia kosztów szkody. W w/w piśmie pozwana złożyła powodowi oświadczenie o potrąceniu z wierzytelnością powoda wynikającą z faktur VAT nr (...) w kwocie łącznej (brutto) 152 333,13 zł, wierzytelności wzajemnej przysługującej pozwanej względem powoda w kwocie łącznej 133 560,78 zł z tytułu opłat za przestoje wagonów. Według oświadczenia na skutek potrącenia wierzytelności wzajemne umorzyły się do wysokości wierzytelności niższej tj. do kwoty 133 560 zł.

dowód: oświadczenie o potrąceniu z dnia 24.12.2014 r. wraz z dowodem nadania pisma listem poleconym k. 51, faktura VAT nr (...) z dnia 24.12.2014 r. wraz z zestawieniem k. 113, k. 458-460, księgi rachunkowe zaksięgowania faktury (...) z 24.12.2014 r. oraz faktury (...) z dnia 24.12.2014 k. 184-190

W piśmie z dnia 26 maja 2015 r. skierowanym do pozwanego powód nie uznał swoich zobowiązań względem pozwanego wynikających m.in. z faktury VAT nr (...), którą odesłał za w/w pismem.

dowód: pismo powoda z dnia 26.05.2015 r. k. 114

Powód G. G. wniósł przeciwko pozwanemu pozwy dochodząc zapłaty wynagrodzenia za wykonane usługi. W dniu 20 maja 2015 r. tut. Sąd Okręgowy wydał w postępowaniu upominawczym sygn. akt VI GNc 170/15 nakaz zapłaty, w którym zasądził na rzecz powoda od pozwanego kwotę 268 590,37 zł z ustawowymi odsetkami. Ponadto Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w R. wydał w dniu 29 maja 2015 r. nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym przeciwko pozwanemu na kwotę 11 512,97 zł sygn. akt V GNc 1468/15 oraz nakaz zapłaty z dnia 20 kwietnia 2015 r. sygn. akt V GNc 1628/15 na kwotę 17 221,81 zł.

Dowód: fv VAT nr (...) k. 111-112, nakaz zapłaty SO w R. z dnia 20.05.2015 r. sygn. akt VI GNc 170/15, nakazy zapłaty z dnia 29.05.2015 r. sygn. akt V GNc 1468/15 oraz z dnia 20.04.2015 r. sygn. akt VI GNc 1628/15 k. 122-124

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów z dokumentów, które uznał za wiarygodne w zakresie, jaki wyznaczają im przepisy art. 244 i 245 kpc. Zeznania świadków, tak ze strony powodowej,

jak i pozwanego: M. O., S. S. (1), F. G., E. P., D. D., K. P., M. G. (1), E. S., F. S., M. S. (1) oraz P. K. (1) Sąd uznał za wiarygodne w zakresie odzwierciedlonym w ustaleniach faktycznych. Służyły one ustaleniu treści łączącej strony umowy, sposobu i terminowości jej wykonania oraz przyczyn i zasad naliczania opłat którymi został obciążony powód. Zwrócić należy uwagę, że znacząca większość świadków z wyjątkiem M. S. i P. K. wskazywała na szereg czynników które miały wpływ na przestój wagonów na torach przewoźnika wymieniając wśród nich takie okoliczności jak: brak frontu rozładunkowego spowodowany nadmiarem przyjmowanych przez pozwanego zleceń, ograniczone możliwości przeładunkowe pozwanej, opóźnienia w wykonywaniu czynności manewrowych wagonów przez przewoźnika (...) sp. z o.o. Sąd dał wiarę zeznaniom złożonym w tej mierze przez w/w świadków z wyjątkiem M. S. i P. K., jako spójnym, rzeczowym i znajdującym odzwierciedlenie w pozostałych dowodach, w szczególności drukach R 25, odmówił zaś wiary zeznaniom świadków P. K. (1) i M. S. (1) wskazującym jako przyczynę pozostawania wagonów w dyspozycji opóźnienia w rozładunku przez powoda, jako odosobnionych i nie popartych zeznaniami osób, które praktycznie i na stałe przebywały na stacji w W. i jako pracownicy pozwanego zajmowali się organizacją przyjmowania wagonów, kierowania do rozładunku, monitorowania niniejszego i prowadzenia dokumentacji w tym zakresie (F.S., E.S., K.P. , , M. G.).

Na rozprawie w dniu 25 stycznia 2016 r. na podstawie art. 217 § 3 k.p.c. Sąd oddalił wnioski dowodowe powoda o zwrócenie się do US celem ustalenia czy pozwana odprowadziła należności publicznoprawne z faktury nr (...) z dnia 24.12.2014 r. oraz wniosek o zobowiązanie pozwanej do wykazania księgami rachunkowymi czy faktura powyższa została zaksięgowana, albowiem były to okoliczności nieistotne dla niniejszego sporu

Sąd zważył co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w całości tj. tak co do należności głównej jak i żądania skapitalizowanych odsetek za opóźnienie w płatności, przy czym kwotę tą zasądono od daty 27 kwietnia 2016r. jako przyjętej dla wniesienia pozwu, w związku z zarządzeniem o ponownej rejestracji sprawy , wobec daty uiszczenia opłaty w dniu 27 kwietnia 2016r. (k- 35).

Na wstępie wobec zarzutu pozwanego zgłoszonego w odpowiedzi na pozew, należy wskazać, że Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do uwzględnieniu zarzutu strony pozwanej i przekazania sprawy do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w L.jako miejscowo właściwemu. Wnosząc pozew do tut. Sądu powód powołał się na właściwość przemienną z art. 34 kpc wskazując, że zapłata za zrealizowanie umowy miała nastąpić na rachunek bankowy powoda w banku w T.. Do pozwu dołączył powód historię konta (k. 17) z której wynika, że dotychczasowe płatności pomiędzy stronami odbywały się w ten właśnie sposób na rachunek bankowy powoda prowadzony przez banku w T. oddział w B.. Również ten sposób płatności wynikał z wystawionych przez powoda faktur VAT nr (...) z dnia 31.01.2014 r. Ponadto dochodził on roszczenia pieniężnego , które jako dług oddawczy winno być spełnione w miejscu siedziby powoda, znajdującym się w ramach właściwości Sądu Okręgowego w R.. W tym stanie rzeczy brak było podstaw do przekazania sprawy według właściwości ogólnej tj. siedziby pozwanego.

W analizowanej sprawie powód domagał się od pozwanego zapłaty pozostałej części wynagrodzenia wraz z należnościami ubocznymi za zrealizowane na rzecz pozwanego usługi rozładunku wagonów tzw. węglarek na stacji przeładunkowej w W.. Usługi te były przez powoda świadczone na podstawie zawartej z pozwanym umowy ustnej. Łączącą strony umowę należało zakwalifikować jako umowę o świadczenie usług z art. 750 kc.

W zakresie żądania powoda zapłaty należności głównej to wynikało ono z wystawionych przez powoda na rzecz pozwanego dwóch faktur VAT nr (...) na kwotę 96 574,19 zł, z której pozwany zapłacił 10 000 zł oraz faktury VAT nr (...) na kwotę 11 431,28 zł z terminem płatności do dnia 1 kwietnia 2014 r., należność z tej faktury nie została zapłacona w całości. Zasadność żądania powyższych należności została potwierdzona także zeznaniami świadków, w tym także zeznaniami świadka zawnioskowanego przez stronę przeciwną M. S. (1) k. 583v-585v, który potwierdził, że wystawione przez powoda z powyższego tytułu faktury są prawidłowe i odzwierciedlają rzeczywisty stan rzeczy.

Pozwany odmawiając zapłaty powyższej należności powołał zarzut potrącenia zawarty w oświadczeniu z dnia 24.12.2014 r. w którym to przedstawił do potrącenia z należnego powodowi wynagrodzenia wynikającego z w/w faktur

VAT swoją wierzytelność wzajemną w kwocie 133 560,78 zł, jaką został obciążony przez swojego kontrahenta (...) sp. z o.o. i jaką był zobligowany zapłacić tytułem opłaty za pozostawanie wagonów w gotowości. Wedle twierdzeń pozwanego kwota powyższa stanowiła szkodę jaką poniósł z uwagi na nienależyte wykonanie przez powoda umowy polegające na nieterminowym wykonywaniu rozładunku wagonów na stacji kolejowej w W., co doprowadziło do nieuzasadnionych przestoju wagonów, które miał obowiązek wyładowywać. Jak wynikało z twierdzeń pozwanego i powołanej dokumentacji szkodą pozwanego miała być kwota którą pozwany został obciążony przez swojego kontrahenta (...) sp. z o.o. tytułem opłat za pozostawanie wagonów do dyspozycji.

Zgłoszone przez pozwanego do potrącenia roszczenie należało oceniać pod kątem przepisów o nienależnym wykonaniu zobowiązania tj. art. 471 kc w zw. z art. 361 kc co oznacza, że zmierzając do wykazania skuteczności dokonanego potrącenia pozwany zgodnie z art. 6 kc w zw. z art. 498 i nast. kc winien był udowodnić fakt nienależytego wykonania umowy przez powoda, szkodę oraz związek przyczynowy pomiędzy tymi okolicznościami. Zgłoszenie zarzutu potrącenia jest bowiem formą dochodzenia roszczeń zrównaną co do skutków z powództwem, dlatego podlega tym samym wymogom, które stawiane są dla powództwa. W razie sporu strona podnosząca w procesie zarzut potrącenia winna wykazać, że wierzytelność jej służy i istnieje co do zasady i co do wysokości. Dopiero w wyniku wykazania tych okoliczności potrącenie można uznać za skuteczne (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 30 stycznia 2013 r. I ACa 1387/12 LEX nr 131495, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 26 marca 2015 r. I ACa 958/14).

W ocenie Sądu powyższe okoliczności nie zostały w sposób prawidłowy wykazane.

Brak jest podstaw do przyjęcia, że powód dopuścił się nienależytego wykonania swoich obowiązków wynikających z umowy. Z materiału dowodowego zebranego w sprawie nie wynika bowiem czy i jaki termin obowiązywał powoda na przystąpienie, ewentualnie wykonanie czynności rozładunkowych. Jeśli strona pozwana z faktu nieterminowości wykonania zobowiązania chciała wywodzić dla siebie skutki prawne w pierwszej kolejności winna była udowodnić, iż strony zawierając umowę jednocześnie ustaliły powyższy termin, a następnie, wykazać przekroczenie tego terminu (czy i o ile) i to w każdym przypadku wagonu , co do którego obciążono pozwanego opłatą i którą to opłatę w praktyce poprzez określenie wierzytelności potrącaniej , chciał pozwany przerzucić na powoda. Był on bowiem obowiązany wykazać również związek przyczynowy tj. że dane, konkretne przekroczenie spowodowało (przełożyło się) na obciążenie pozwanej opłatą przez swego kontrahenta (...) sp. z o.o. tj. opłatą za pozostawanie wagonu w dyspozycji klienta.

Powyższe nie wynika z dokumentacji zawartej w aktach sprawy ani z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków. Słuchany informacyjnie za pozwanego wiceprezes zarządu (rozprawa z dnia 1 grudnia 2015) zeznawał w sposób bardzo ogólny, a jego zeznania w żaden sposób nie konkretyzowały tej okoliczności, która nie wynikała również z przedstawionej dokumentacji, tym bardziej z analizy dokumentów: R 25 i R 26. Niezależnie od tego , iż brak podstaw do przyjęcia co do zasady opóźnienia w wykonywaniu umowy przez powoda, brak również podstaw do przyjęcia zasadności obciążenia co do rozładunku poszczególnych wagonów. Trzeba podkreślić, iż pozwany obciążył powoda **opłatą naliczoną przez (...) za cały okres od wjazdu wagonów do stacji aż do zakończenia czynności rozładunkowych, niezależnie od tego, czy wagon ten był kierowany od razu do rozładunku i jak twierdził pozwany na rozładunek ten oczekiwał, czy też wagon kierowany był na tor ogólny (z którego powód i tak nie mógł w ogóle go rozładowywać), a dopiero po pewnym czasie, był kierowany na tor rozładunkowy.** Niniejsze wynika bezsprzecznie z przykładowego zestawienia : dokument k-60 wystawiła kasjerka z (...). Z dokumentu tego wynika , iż opłata za wagon nr (...) przez (...) została naliczona za pierwszą dobę 24h, kolejne dwie 48 h, i dalej 10 dób czyli łącznie za 243h, czyli łącznie za 13 dni i 3 godziny, czyli od 20 grudnia od godz. 8 do 2 stycznia do godz.11. jak wynika z dokumentu R-25 (k- 241) wagon ten podstawiono do rozładunku 28 grudnia 2013r. z uwagi na brak wolnego toru rozładunkowego od 20.12.2013r., należność jaką z tego tytułu naliczyła (...) to kwota łączna 1842 zł obejmująca cały okres od 20 grudnia 2013r. do 2 stycznia 2014r. (co wynika z dokumentu k- 60). I tożsamą kwotą pozwany obciążył powoda, niniejsze z kolei znajduje odzwierciedlenie w zestawieniu przedłożonym przez pozwanego na karcie – 459, z którego wynika, iż pozwany właśnie powyższą pełną kwotą obciążył powoda. Zwrócić uwagę należy, że pozwana dokonała refakturowania należności

w takim zakresie, w jakim sama została obciążona opłatą przez przewoźnika (...) sp. z o.o., tymczasem inny był zakres obowiązków pozwanej względem tego kontrahenta wynikający z łączącej ją z (...) umowy, a inny powoda względem pozwanej. Powód odpowiadał bowiem za rozładunek wagonów dopiero od chwili podstawienia wagonu na tor rozładunkowy. Jak wskazano powyżej brak podstaw dla stwierdzenia, iż oczekiwanie wagonów na torach głównych było związane z ew. opóźnieniem rozładunku przez powoda. Twierdzenia w tym zakresie zeznań świadków K. i S. są zbyt daleko idące, nie poparte innymi dowodami, a przede wszystkim nie uwzględniają okoliczności podanych przez pozostałych świadków jako przyczyn gromadzenia się znacznej ilości wagonów na stacji i zatorów w podstawianiu wagonów na tory rozładunkowe. W świetle ustaleń dokonanych w toku postępowania dowodowego brak było podstaw do przyjęcia, że istniał związek przyczynowy pomiędzy obciążeniem stwierdzonym w fakturze VAT nr (...) (tzw. refaktura) wystawionej tytułem opłaty za pozostawianie wagonów w dyspozycji, a podnoszoną przez stronę pozwaną kwestią opóźnienia w rozładunku. Związek przyczynowy ma miejsce, jeżeli szkodę można uznać i należy uznać za zwykłe następstwo zdarzenia szkodzącego, nie zaś gdy przyczyną szkody były inne zdarzenia z których ostatecznie szkoda wynikła. W niniejszej sprawie po pierwsze brak podstaw do przyjęcia, iż kwota zapłaty przez pozwanego na rzecz (...), opłaty za pozostawianie wagonów w dyspozycji była szkodą, a po drugie, iż stanowiła konsekwencją nienależytego wykonywania zobowiązań przez powoda, stąd brak jest podstaw by obciążać nią powoda. Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie daje podstaw do przyjęcia, że to powód wykonywał swoje obowiązki w zakresie rozładunku wagonów w sposób nienależyty, który doprowadził do obciążenia pozwanego przez przewoźnika (...) sp. z o.o. opłatą za postój wagonów. Przesłuchani w sprawie świadkowie tak ze strony powoda jak i pozwanej wskazywali na szereg okoliczności które miały wpływ na proces rozładunku wagonów oraz czas oczekiwania wagonów na rozładunek i długość pozostawiania wagonów na torze. Świadczyli m.in. na brak tzw. frontu rozładunkowego i przetaczanie wagonów z toru głównego na rozładunkowy, które odbywało się lokomotywą przewoźnika (...) i było uzależnione od jego decyzji. Znacząca większość świadków zwracała także uwagę na istniejącą organizację ruchu kolejowego, wskazując w zasadzie na brak planowania i panowania nad tym które wagony wjeżdżają z granicy.

W tych okolicznościach zasadnym było przyjęcie, że opłata jaką poniosła pozwana w żadnym razie nie pozostaje w związku z działaniami powoda wynikającymi z umowy, a wynika z szeregu czynników, w tym z działań i zaniechań samej pozwanej, w tym braku właściwej organizacji i kierowania procesem przyjmowania i rozładowywania wagonów.

Pozwany co do zasady nie kwestionował faktu istnienia należności objętej żądaniem pozwu. Wysokość należności wynikająca z faktur objętych pozwem została potwierdzona również zeznaniami świadka M. S.. Zgłaszając zarzut potrącenia dodatkowo potwierdził zasadność roszczenia bowiem w myśl art. 498 kc przesłanką dokonania skutecznego ustawowego potrącenia jest istnienie dwóch jednorodzących, wymagalnych, zaskarżalnych i wzajemnych wierzytelności stron względem siebie.

Ponieważ pozwany nie wykazał zaistnienia przesłanek potrącenia, należnym powodowi było wynagrodzenie za zrealizowane usługi rozładunkowe. Podstawę prawną zasądzenia należności za wykonane usługi stanowił art. 750 kc. Z faktury VAT nr (...) zasądzeniu podlegała kwota 86 574,19 zł uwzględniając, że pozwany dokonał częściowej zapłaty z tej faktury w kwocie 10 000 zł. Ponadto Sąd zasądził na rzecz powoda kwotę 11 431,28 zł z faktury (...) która nie została zapłacona w całości. Pozwana była zobowiązana zapłacić wynagrodzenie z faktury VAT nr (...) w terminie do 2 marca 2014 r., natomiast z faktury nr (...) w terminie do dnia 1 kwietnia 2014 r. Uchybiając tym terminom, począwszy od dnia następnego popadła w opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, dlatego na podstawie art. 481 kc powinna zapłacić na rzecz powoda odsetki ustawowe w zapłacie każdej z dwóch faktur, skapitalizowane na dzień 28 marca 2015r. tj. w kwocie 10 887 zł jako odsetki ustawowe od kwoty 86 574,19 zł za okres od dnia 3 marca 2014 r. do 28 marca 2015 r. oraz skapitalizowane odsetki w kwocie 1319,45 zł wyliczone od kwoty 11 431,28 zł za okres od dnia 2.04.2014 r. do 28 marca 2015 r.

O odsetkach od zasądzonej kwoty Sąd orzekł na podstawie art. 481 kc.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc, obciążając nimi w całości pozwanego. Na uzasadnione koszty procesu poniesione przez powoda, do których zwrotu zobowiązany był pozwany złożyły się : koszty zastępstwa adwokackiego w kwocie 3600 zł ustalone na podstawie §6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002

roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu [Dz. U.2013.461.] wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa oraz opłat sądowa od pozwu w kwocie 5 511 zł((punkt II wyroku) .

Na podstawie art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. 2010.90.594) Sąd nakazał zwrócić na rzecz powoda kwotę 250 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki. Kwestię rozliczenia zaliczki pozwanego pozostawiono odrębnemu rozstrzygnięciu ponieważ w dacie wyrokowania biegł termin dla świadka M. S. (1) do sprecyzowania wniosku o zwrot kosztu stawiennictwa na rozprawie i przedstawienia biletu autobusowego. Stąd przedwczesnym było rozstrzygnięcie co do określenia wysokości pozostałej pozwanemu do zwrotu zaliczki na stawiennictwa świadków.